

Posudek oponenta rigorózní práce

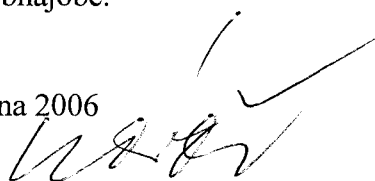
Petr Janoušek: *Vliv druhé berlínské krize na zahraniční politiku Spolkové republiky Německo v letech 1958-1961*, 305 stran.

Petr Janoušek si, jak napovídá název, zvolil pro rigorózní práci náročné téma – analýzu vlivu „druhé berlínské krize“ na zahraniční politiku Spolkové republiky Německo v letech 1958-1961. Hned na úvod je třeba říci, že se jedná o velmi složitou problematiku, jíž čeští historikové – na rozdíl od svých kolegů v zahraničí – doposud nevěnovali příliš velkou pozornost; v zásadě nicméně není pochyb o tom, že je toto téma pod pečlivým vedením dobře zvládnutelné. Solidní výsledek Janouškovy práce, čímž poněkud předbímám, tuto skutečnost potvrzuje.

Práce Petra Janouška je rozdělena do čtyř v zásadě chronologicky řazených kapitol. První uvozující kapitola podává zasvěcenou formou přehled vybraných problémů zahraniční politiky Spolkové republiky a Německé demokratické republiky v padesátých letech; zvláštní pozornost přitom věnuje zapojení Spolkové republiky do západních struktur, proměně poválečného statutu Berlína, vztahům Adenauera a Brandta, přístupu Sovětského svazu k NDR a některým dalším. Již způsob, jakým se Petr Janoušek vypořádá se složitou historií vztahů dvou německých států (byť pouze na „vybraných problémech“), navíc v nanejvýš dramatickém období, svědčí o jeho schopnosti zamyslet se nad stávajícími problémy a příčinami budoucích událostí. Druhou kapitolou práce, nazvanou *Od Chruščovových ultimát k Ženevě*, de facto začíná vlastní téma; jedná v podstatě o začátek pokusu o komplexní analýzu událostí z let 1958-1961 (viz též následující kapitoly *Od Ženevy k Paříži* respektive *Od Paříže k postavení zdi*). Janoušek neopouští stranou ani evropský respektive světový dobový kontext (viz analýza přístupu jednání Velké Británie a Spojených států amerických), včetně již zmíněných ženevských jednání. Podle mého názoru jde o velmi solidní práci. Orientaci ve složité problematice bezpochyby napomáhá chronologický přístup k tématu, jednoduchá a přehledná struktura práce. Z tezí, s nimiž Janoušek přichází, stojí za zmínku zejména pasáž, ze které vyplývá nejednotný přístup Západu ke Spolkové republice a k řešení „německé otázky“ v obecnějším rozměru. S velkým zájmem jsem četl zejména pasáže věnované britské politice, s jejichž hodnocením mohu na základě vlastní analýzy odborné literatury bez jakýchkoli výhrad souhlasit. Text práce i její závěr práce svědčí o tom, že autor porozuměl složitým peripetiím dané problematiky ve sledovaném období i rozporuplnému

charakteru mezinárodních vztahů. Studium rozsáhlých edic pramenů (nevydaných a především vydaných) a nesmírně rozsáhlé odborné literatury i jejich interpretace na něj přitom kladly vysoké nároky. O pečlivém studiu vypovídá poznámkový aparát a seznam použitých vydaných pramenů a odborné literatury. Pochvalu zaslouží rovněž využití literatury a časopisů, jež nejsou v České republice dostupné; v tomto případě autor nesmírně efektivně využil studijního pobytu ve Spolkové republice (viz studium nevydaných dokumentů z Stiftung Bundeskanzler Adenauer-Haus v Rhoendorfu). Formální, tj. jazyková a stylistická stránka práce jsou na slušné úrovni; práce sice místy není příliš „čtivá“, její odborný charakter a výsledky, k nimž autor dospěl, však činí tuto výtku takřka nepodstatnou. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je zřejmé, že práci Petra Janouška doporučuji k úspěšné obhajobě.

V Praze 19. ledna 2006

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph. D.

Ústav světových dějin FF UK Praha